

Jurisprudentie

Zaak C-40/11

**Yoshikazu Iida
tegen
Stadt Ulm**

(verzoek van het Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg om een prejudiciële beslissing)

„Artikelen 20 VWEU en 21 VWEU — Handvest van de grondrechten van de Europese Unie — Artikel 51 — Richtlijn 2003/109/EG — Derdelanders — Verblijfsrecht in lidstaat — Richtlijn 2004/38/EG — Derdelanders die familieleden zijn van burgers van de Unie — Derdelander die burger van de Unie niet begeleidt naar gastland en zich daar evenmin bij hem voegt en die in lidstaat van herkomst van burger woont — Verblijfsrecht van derdelander in lidstaat van herkomst van burger die in andere lidstaat verblijft — Burgerschap van de Unie — Grondrechten”

Samenvatting – Arrest van het Hof (Derde kamer) van 8 november 2012

- Grenscontroles, asiel en immigratie — Immigratiebeleid — Status van langdurig ingezeten derdelanders — Richtlijn 2003/109 — Toekenning van verblijfsvergunning aan langdurig ingezetenen — Voorwaarden — Verplichting aanvraag tot verblijfsvergunning in te dienen — Derdelander die aanvraag vrijwillig heeft ingetrokken — Gevolg*
(Richtlijn 2003/109 van de Raad, art. 5 en 7, lid 1)
- Burgerschap van de Unie — Recht om vrij op grondgebied van lidstaten te reizen en te verblijven — Richtlijn 2004/38 — Begunstigden — Familieleden — Begrip — Bloedverwant in opgaande lijn die niet ten laste is van burger van de Unie — Daarvan uitgesloten*
(Richtlijn 2004/38 van het Europees Parlement en de Raad, art. 2, punt 2, sub d, en 3, lid 1)
- Burgerschap van de Unie — Recht om vrij op grondgebied van lidstaten te reizen en te verblijven — Richtlijn 2004/38 — Begunstigden — Familieleden — Begrip — Echtgenoot — Echtgenoten die gescheiden leven — Daaronder begrepen*
(Richtlijn 2004/38 van het Europees Parlement en de Raad, art. 2, punt 2, sub a, en 3, lid 1)
- Burgerschap van de Unie — Recht om vrij op grondgebied van lidstaten te reizen en te verblijven — Richtlijn 2004/38 — Begunstigden — Familielid dat burger van de Unie niet begeleidt en zich evenmin bij hem voegt — Daarvan uitgesloten*
(Richtlijn 2004/38 van het Europees Parlement en de Raad, art. 3, lid 1)
- Burgerschap van de Unie — Verdragsbepalingen — Werkingssfeer — Burger van de Unie die recht van vrij verkeer heeft uitgeoefend — Voorwaarden om daaronder te worden begrepen — Toepassing van maatregelen die effectief genot van belangrijkste aan status van burger van de*

Unie ontleende rechten ontnemen — Weigering door lidstaat van herkomst van burger van de Unie van verblijfsrecht krachtens richtlijn 2004/38 aan familielid dat derdelander is — Omstandigheid die niet volstaat om aan te tonen dat genoemd genot is ontnomen — Beoordeling tegen achtergrond van artikel 51 van het Handvest van de grondrechten — Situatie die niet onder het Unierecht valt

(Art. 20 VWEU en 21 VWEU; Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, art. 51; richtlijn 2004/38 van het Europees Parlement en de Raad; richtlijn 2003/109 van de Raad)

1. Zie de tekst van de beslissing.

(cf. punten 36-48)

2. Volgens artikel 2, punt 2, sub d, van richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 en 93/96, vloeit de hoedanigheid van familielid „ten laste” van de burger van de Unie die de houder van het verblijfsrecht is, voort uit een feitelijke situatie die wordt gekenmerkt door de omstandigheid dat het familielid materieel wordt gesteund door de houder van het verblijfsrecht, zodat, wanneer zich de tegenovergestelde situatie voordoet, omdat de houder van het verblijfsrecht ten laste komt van de derdelander, laatstgenoemde zich niet op de hoedanigheid van bloedverwant in opgaande lijn „ten laste” van die houder kan beroepen om een recht van verblijf in de ontvangende lidstaat te verkrijgen.

(cf. punt 55)

3. Volgens artikel 2, punt 2, sub a, van richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 en 93/96, wordt de echtgenoot van een burger van de Unie die zijn recht van vrij verkeer heeft uitgeoefend, als „familielid” van die burger beschouwd. Voor de betrokken persoon worden geen andere voorwaarden gesteld dan de hoedanigheid van echtgenoot. Bijgevolg moet de echtgenoot niet noodzakelijkerwijze duurzaam bij de burger van de Unie wonen om een afgeleid verblijfsrecht te genieten. Het echtelijk verbond kan namelijk niet als ontbonden worden beschouwd, zolang daaraan geen einde is gemaakt door de bevoegde instantie. Dat is niet het geval bij echtgenoten die enkel gescheiden leven, ook wanneer zij voornemens zijn zich later uit de echt te laten scheiden.

(cf. punten 57, 58)

4. Artikel 3, lid 1, van richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 en 93/96, verleent alleen aan de familieleden van een burger van de Unie die hem begeleiden of zich bij hem voegen, een afgeleid verblijfsrecht. Een dergelijke voorwaarde beantwoordt aan de doelstelling van de afgeleide rechten van binnenkomst en van verblijf waarin richtlijn 2004/38 voorziet voor de familieleden van de burger van de Unie, omdat anders het feit dat zijn familieleden hem niet naar de gastlidstaat mogen begeleiden of zich daar niet later bij hem mogen voegen, zijn vrijheid van verkeer zou aantasten en hem ervan zou weerhouden om van zijn inreis- en verblijfsrecht in die lidstaat gebruik te maken. Derhalve kan geen verblijfsrecht krachtens richtlijn 2004/38 worden verleend aan een derdelander die het familielid dat burger van de Unie is en dat zijn vrijheid van verkeer heeft uitgeoefend, niet in die lidstaat heeft begeleid of zich daar bij hem heeft gevoegd.

(cf. punten 61-63)

5. Buiten de situaties die vallen onder richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 en 93/96, en wanneer er evenmin een ander aanknopingspunt met de Unierechtelijke bepalingen inzake het burgerschap bestaat, kan een derdelander geen aanspraak maken op een verblijfsrecht dat is afgeleid van een burger van de Unie.

Van een dergelijk aanknopingspunt is geen sprake wanneer de weigering van een verblijfsvergunning aan een derdelander die een familielid is van een burger van de Unie niet het gevaar inhoudt dat de burger van de Unie het effectieve genot van de belangrijkste aan zijn status van burger van de Unie ontleende rechten verliest of dat de uitoefening van zijn recht om vrij op grondgebied van lidstaten te reizen en te verblijven wordt belemmerd. In dat verband vormt het louter hypothetische vooruitzicht van de belemmering van het recht van vrij verkeer geen voldoende aanknopingspunt met het Unierecht om toepassing van de voorschriften ervan te rechtvaardigen.

Om uit te maken of een dergelijke weigering binnen het kader van de tenuitvoerlegging van het recht van de Unie in de zin van artikel 51 van het Handvest van de grondrechten valt, dient verder onder andere te worden nagegaan of de aan de orde zijnde nationale regeling de uitvoering van een Unierechtelijke bepaling beoogt, welke de aard van die regeling is, of deze regeling andere doelstellingen nastreeft dan die waarop het recht van de Unie ziet, ook wanneer de regeling dit recht indirect nadelig kan beïnvloeden, en of er ter zake een Unierechtelijke regeling bestaat die specifiek is of die nationale regeling nadelig kan beïnvloeden.

Aangezien de weigering van een verblijfsvergunning niet binnen het kader van de tenuitvoerlegging van het recht van de Unie in de zin van artikel 51 van het Handvest van de grondrechten valt, omdat de situatie van de aanvrager van de verblijfsvergunning niet onder het Unierecht valt, mag bij de toetsing van die weigering aan de grondrechten niet worden uitgegaan van de in het Handvest neergelegde grondrechten.

(cf. punten 76, 77, 79-82 en dictum)